

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A székely vasutak.

A közeli napokban újból erős mozgalom indult meg a székely vármegyékben a székely körvasut megvalósításáért. Átlátták az intéző körök, hogy cél-szerű vasut hálózat kiépítése nélkül a székely akció elvesztette jelentőségét.

Két vonal vár a székely földön kiépítésre. Egyik a körvasut, mely a Háromszék—Csikmegyék vasuti vonalát kötné össze a Marostordamegyében Szászrégnél megszakadó vonallal. A másik a Székelyudvarhely végállomásból Csikmegyébe folytatandó szárny. Kiépítésük fontossága köztudatu, s bármily nagy terhet is rak a kereskedelemügyi tárczára a helyi érdekű vasutak programmba vet kiépítése, Hegedüs miniszter az ung-vidéki pálya befejeztével a körvasutat szándékozik építtetni.

Mint hogy a székelyföldön számot tevő vízi ut létesítése a közel jövőben egyáltalán nem remélhető, ipari termékeink értékesítése érdekében e pálya kiépítése a lehető legkívánatosabb. Még ha eltekintünk is az ipari termékektől, a milyenek a gyergyói kő és udvarhelyi vas, abban az esetben sem szabad megfeledkeznünk a nyers terményekről, melyek piacot keresnek.

Nem is említve a föltárható új kincseket, ott van a tengődő bányaipar, ott van a csiki, ez idő szerint alig jövedelmező faipar, erdőüzem, melyek a vasut létesítésétől várják megváltásukat. Ezek mellett ugyiszólván létkérdés a vasut a székely fürdőkre, s kivált az ásványvíz-forrásokra nézve. Ha a fürdők föllendítését nem is tekintjük állami föladatnak, mint hogy erre inkább a társadalom érdeklődése és vállalkozó szellem szükséges, az ásványvíz forgalom versenyképességére nézve az állam segítő kezét nélkülözhetetlennek tartjuk.

Szükség van erre nézve elsősorban oly tarifapolitikára, mely nem a vasut-üzlet hozamát, a befektetési tőke jövedelmezőségét tartja szem előtt, hanem a közgazdasági szempontot, a vidék és ország egyirányú közérdekét tekinti. Arra kell törekednünk,

hogy a Seltersz, a giesshübl, a karlsbádi, a marienbádi ásványvizek Magyarországon ne legyenek képesek az észak- és kelet-magyarországi források terményeivel versenyezni. Félre kell bobni a mai lehetetlen vasuti viteldij-szabályzatot, mely amellett, hogy közgazdasági érdekeinket sérti, oly bonyolult és annyira összekuszált, hogy nincs az országnak egyetlen, folyton a tarifával foglalkozó szakembere sem, aki teljesen bizonyosan meg tudná mondani, hogy egyik vagy másik szállítvány viteldija egyik vagy másik rendeltetési pontig mennyi.

Am, ha a székely ásványvíz szállíthatóságát és versenyképességét biztosítjuk észszerű tarifával, ez az egy terményünk beláthatatlan lendületet ad az egész országrésznek. Gondoljunk csak arra, hogy ma a hazai palaczk-fogyasztás 32 millió darabra megy. Ebből az 1898. évben csak három és fél millió állított elő nálunk, a többi külföldről került be hozzánk. Rövid másfél év alatt a hazai palaczk gyártása éppen megkétszereződött. Gondoljunk arra, hogy csak maga az egyetlen ásványvíz forgalom hány más mellék ipari ágának ad lendületet. Gondoljunk az ónkupakra, a parafára, a czimkére, a csomagoló szalmakosárra, a korsóra, a ládákra stb. stb., amelyek előállítására, kidolgozására ezer és ezer munkáskéznek adhat foglalkozást.

Jogosult tehát a legszélesebb arányú mozgalom a vasutakért. A közvélemény kell reá szorítsa a vezető politikusokat, hogy végre valahára tegyenek valamit a székelységért, ami nem muló ünnepeztetést, de elévülhetetlen hálát biztosít őseinkre, sok ezer pusztuló jó székely részéről.

Bágyadt műveltség.

I.

Kvang-Hsu császár, aki, mint gyanítható, teljesen a nagynénje birtokában van, a következő levelet intézte Li-Hung-Csang fiához, mint a Tienci társaság vezetőjéhez.

lenne a mérleg mind hajdanán... Az igazi tehetségek elzülnek, vagy tudja Isten, megbénítják őket.

A Nyárády-familia, mely gyökereit oly szilárdul belevágta a megyénk talajába, mintha pusztulna. A stréberek odatolakodnak mindenhova, belefurakodnak még a közgazgatásba is.

Ott fenn a központban mintha elvesztették volna az emberek a tisztánlátásukat. Mindenfelé pity-poty emberek ülnek bele a hivatalokba.

A Nyárády-familianak már csak az emléke él még. Nem is igen beszélnek mifelénk már róluk. Talán fáj az embereknek a halottakról emlékezni...

Én nem ismertem senkit sem a Nyárádyak közül. Mondják, hogy a legfiatalabb hajtása a tekintélyes familianak Pesten jogászodik. Ez az István. De él Pál is. Ó ez híres gavallér volt, az utolsó gavallér példány a familiából. Hanem hát ez meg elzülött valamerre...

* * *

— Látja nagyságos ur azt a fiatal embert?

— Igen. Hát aztán?

— Az, tetszik tudni, Nyárády István.

— A csudába! Az a kopott, ványadt alak? Maga téved Ferencz.

A Sas-kávéház főpinczére tiltakozott.

— Nem, nem, nagyságos ur, hiszen ismerem. Földim...

Tünődve néztem a köruton tovaczammogó, elárvult alak után. Hát ez volna az a híres familia utolsó hajtása? Ez a sápadt, öreges arcú, beesett mellű, roskadozva járó gyerek? Ez a husz esztendő öreg ember? Bizony-bizony csenevész egy hajtás!... Ferencz magyarázta a gondolataimat.

— Ugy van nagyságos ur, — sokat éjszakázik

II.

Az év legszomorubb szaka köszöntött be. Künn körülölel a köd s hull a zuzmora. Ma-holnap káprázatos fehérségben ragyog az erdő s fehér fak csillogó ege alatt fehéren terül el a tiszta fehér hó. Égő homlokunk megcsapja a hidegség, szemünkre borul a köd. Arcunkba veri a hideg őszi szél az esőcseppeket s a hideg, néptelen utak hörgő hangja rezdül végig a lomha csenden...

Megkezdődött már a valóságos társasélet, az emberek a szobára vannak utalva. És most már aktuális végig nézni ezen a mi társaséletünkön, amely ott benn a jó meleg, barátságos szobákban, a pálmás, diszkrétén sötét szegletekben a dúsan terített asztalok körül, a mi kedves zsúrjainkon és az utcán folyik, szövődik.

Nem pesszimizmussal nézek és látok ottan olyan dolgokat, amelyek a vért arczomba kergetik, hanem megdöbbsent, undorral tölt el, megvetéssel fordulok félre attól az élettől, amely egyes szalonjainkban folyik.

Hogyan?... Ennek a romlott és erkölcstelen kornak a sötét szelleme győzedelmeskedett itt minálunk is. Vagy talán nem? Honnan ver viszhangot a tiltakozás? Sehonnán. Vagy talán annak a pár férfinak szövetezését, kik azon obscen nőknek — kik multjokkal és jelenükkel bőségesen rászolgáltak arra — nem köszönnek, lehet-e annak nevezni? A lelkekben szunnyadó nagy közöny, szentvelenség, mely azt a tragédiát, mely itt mindnyájunk szemeláttára szövődik, végignézi, igazolja a szomorú beismerést.

Hogy mennyire bajos dolog a sülyedő erkölcsökön morált prédikálni, hálátlan szerepre vállalkoztam, azt igen nagyon érzem. Oh jól tudom, hogy igen sok „naccsága“, kevésbé nagyságos asszony, odiumát veszem magamra; azokét, akik még bírják vagy bitorolják férjeik bizalmát s akik elég merészek arra, hogy magukat a társas élet nyilvános mezején teljesen közömbös arczzal mutogassák, figyelembe se vegyék azokat a méltatlankodókat, akik-

a szerencsétlen... Egyre iszik és hozzá koplal. Aztán kölcsönökből él. Nekem is tartozik már sokkal, hanem én nem bánom... Hiszen úgy sem viszi sokáig...

— Szegény nyomorult!

— A mult héten itt volt, kérem, nálunk. Reggel botorkált csak haza. Sokat ivott és odáig volt szegény. Ahogy kilépett tőlünk az utcára, valami bolond nótát kezdett dűnyögni. Ó, alig is lehetett hallani a nótázását a szerencsétlennel, hiszen már hangja sincs. De egy rendőr meghallotta. Új rendőr volt, kérem, én még addig nem láttam erre. Épen ki akartam menni, hogy megkérjem, ne bántsa a szegényt, de nem tudtam mozdulni. Mintha lekötöttek volna egy állóhelyembe. Csak álltam és kibámultam... De hát furcsa is volt!...

— Na, na! Mi? — kérdeztem türelmetlenül, mert Ferencz megállott, mintha tanakodnék, hogy vajjon folytassa-e tovább.

— Bolond dolog. Ha nem én látom, el se hittem volna. Iván ur, már mint az a sápadt, fiatal ember, aki az imént erre ment, odaborult a rendőr nyakába. Az meg vissza ölelte. Nekem az egész olyan furcsának tetszett!

— Talán mind a ketten részegek voltak...

— Dehogy! A rendőr, tetszik tudni, Pál ur volt. Az a híres gavallér.

— És persze ráismert az unokaöcsére...

— Ugy látszik. Valamit beszéltek aztán. A rendőrnek, már mint Pál urnak az arcán egy köny pergett le lassan. Jól láttam. Megfogta az unokaöcsese kezét és szomoruan, hosszasan nézett a szemébe. Iván ur végül lesütötte a fejét és hallgatott. Mint egy bűnös úgy állott ott. Pál ur pedig föl sóhajtott

Az utolsó legenda.

— Irta: Pakots József. —

Nagy volt a tekintélye a Nyárády-familianak a vármegyénkben. Az igaz, hogy belőle is került ki minden valamire való hivatalos embere a megyének. A familia esztől, alispántól kezdve, le a familia póétájáig, az aljegyzőig, minden Nyárády a megye szolgálatában állott. Valamikor, labanczverő időben a fringiát forgathatták úgy a kurucz Nyárádyak, miként az unokák most a pennájukat.

Igazi, vérbeli urak voltak ezek a Nyárádyivadékok, mulatók, vidám férfiak, kik örökös dinom-dámban éltek le az életüket. Az ambitusos ősi Nyárády-kuriák három megye füstös képű cigányának adtak néha szállást és bizony-bizony a szomszéd vármegyék gavallér urainak is csak a Nyárádyakhoz kellett bekopogtatniok, ha néha-napján úgy isten igazában ki akarták magukat vigadni.

Nagy is volt a népszerűsége a mulatók familianak. A megyénket már csak úgy hitták fönt a központban is, hogy: a Nyárádiak megyéje.

De hát a kuruczverő familia rá is szolgált az elismerésre. Valóságos legendák kerengtek a Nyárádyak hivatalbéli pontosságáról, szigorú rendszeretéről. Virtust tudtak abból csinálni, hogy átdorbézolt éjszakák, hajnalba nyuló vigasságok után rideg, merev arczzal rendezték az aktáikat és intézzék a vármegye ügyes-bajos dolgait, ritka megye is volt a mienk, valamelyes restanciát még fehér holló gyanánt sem lehetett fogni.

Hanem hát valahogyan változtak az idők. Mintha már az igazság istenasszonya kezében is másképp bil-

nek minden mozgalmá csak a nem köszöntésben jegezesedik ki s akik elég gyengék arra, hogy az azokkal való érintkezéstől megóvni tudják feleségeiket, leányaikat s jó magukat s mitől még talán az a tömjénezés tart vissza sokakat, amelylyel ezeket a *hölgyeket* a férfiak serege a jobb és szebb jövő *reményétől* áthatva körülveszik.

Szándékosan irtam *hölgyeket*, mivel aligha nem igazsága van a legfanyarabb német filozófoknak, Schopenhauernek, amidőn a hölgyet megkülönbözteti az *asszonytól* s az előbbinek uralkodását a modern műveltség nagy szerencsétlenségének és számos emberi boldogtalanság kuforrásának tekinti.

Hogy társaságunk kedélyvilága és műveltsége elszegényedett és hanyatlásnak indult, azt csakis az nem akarja látni és tudni, aki fél a hecckektől, a mely névvel természetesen e nemes mozgalmat megbélyegeznék; fél a kezdeményezéstől. Már pedig ha a műveltség terjedését emlegetjük, társaséletünk megtisztítását célozzuk, ohajtjuk: ehhez *akaraterő* szükséges, amely a társasélet egyik legfontosabb és leglényegesebb jellemvonása... Hogy állunk ezzel? A modern fejlődés leglényegesebb támogatói, a mi *fiatal óriásaink*, kik mindent csak rózsás szemüvegen szemlélnék tetszelgő elfogultságukban, arra engednek következtetni, hogy fajunk nem keményebbé, hanem — *snajdigabbá* lön.

Csak ne lenne ez a sokat emlegetett, pöffeszkedő és felfuvalkodott snajdigoskodás épen a torzképe a valódi szilárd és erős elhatározásokban nyilatkozó akaratnak!

Aki mélyen képes korunk, társaséletünk szemébe tekinteni, aki ennek a csalóka fátyolának feltekerésére képes, az tisztán látja, hogy általában — a keményen felkent máz dacára — sokkal elernyedtebbek és csenevészebbek az emberek, sokkal inkább hiján vannak az ellenálló képességnek és akaraterőnek, mintsem, hogy környezetük ellen felépni vagy akadályokat legyőzni merhetnének. Innen, az akaratképesség hanyatlásából, van aztán az, hogy minden felelősséget az egyetemességre kívánnak áthárítani. Jellemző, hogy korunk nem is igen érti a jellemeket, hozzászókat szemünk olyan gyáva, pipogya férfiak látásához, akiknek egy része eltűri, hogy a hölgye, akit a sors véletlenségből feleségévé tett, szarvakat rakjon tisztességes, dolgos fejére, pellegére állítja, köznevetség tárgyává teszi, jámbor teherhordónak használja, addig a másik rész levet-

és aztán rámutatott a mellére, arra a réztáblára, melyen a száma volt. Talán azt mondta ezzel:

— Látod, idejutottam!...

Az a szegény fiu motyogott valamit. Olyan keserves volt nézni, nagyságos ur, hogyan szepegett. Én ugy megsajnáltam. De Pál ur arcán egyszerre megkeményültek a vonások, a szemében valami hideg, kegyetlen láng gyult s durván ragadta meg az Iván ur karját. Igen, megragadta és eltaszította magától. Aztán érczesen csengett meg a hangja, amint rádörgött Iván urra:

— Most pedig takarodj haza! Egy-kettő! Ha még egyszer éjszaka az utcán találak részegen, bekísérlek! Érted? Nincs kivétel! Egy-kettő!

Iván ur egészen összezsugorodott és alattomosan, sunyin támolygott végig a falak mellett. Pál ur elkísérte a sarokig. Még ott is utána kiáltott a szerencsétlennek, hogy csendesen viselkedjék. Aztán visszaindult. Ugy bánt az unokaöccsével, mintha idegen volna.

Hanem, ahogy visszajött, megint megváltozott Pál ur. Lassan, roskadozva lépkedett, mintha nagy, szöges csizmái mázsányi súlylyal nehezédnének a lábára, s ott, tulsó oldalon nekítámaszkodott a hirdetősi oszlopnak. Az arcza olyan szomorú, levert volt s a fejét nekifektette a hideg oszlopnak. Sokáig nézett így mereven maga elé s végül, jól láttam, a szeméből egy köny omlott ki, mely lassan pergett végig a mellén levő réztábla számozott, sárga lapján...

Ferencz elhallgatott itt és kérdő tekintettel, várakozóan nézett rám. Nem értette egészen Nyárády Pál viselkedését és mintha magyarázatot várt volna tőlem.

— Vajjon utoljára miért volt oly kegyetlen az Iván urhoz? — kérdezte aztán gondolkozva.

Ezen tündököm én is és aztán elvonultak előttem a Nyárádyak komor, rideg, legendás alakjai, a mint átdorbézolt éjszakák után rendezik aktáikat és ime magam előtt láttam a Nyárády-familia hagyományos kötelesség-érzetének szomorú, gyászos — utolsó legendáját...

közve minden tisztességet, minden jó érzést, lovagias érzületének hijában betolakodik a családi élet szentélyébe, megsérti a legszebb kultuszt, nevetségessé teszi a családot és mindezt azzal a princípiummal, hogy ő hódító robur, ami bizeleg üres, ostoba, tetszelgő fejének.

Tekintsünk bármely térre, nézzük akár a társas, akár a nemi életet, mindenütt kellemetlen eldurvulásra akadunk az erkölcsi érzéseknek: alig létezik már a jó és rossz, előkelő és közönséges megkülönböztetésének képessége. Mily laza manapság a házasság szentsége, az ártatlanság értelme, a hűség és hitet illető felfogás! Ki a műveltség fogalmát alaposan, mélyen és helyesen fogja fel, az a műveltségnek inkább *hanyatlásáról*, mint *fejlődéséről* beszélhet. Hogyha pedig ezeken változtatni akarunk, akkor ennek előfeltétele a tényállás *valódi felismerése*. Amíg üres frázisokban emlegetjük a műveltség állítólagos fejlődését, javulásról addig ne álmodozunk.

Örvényező áradat rombolja társadalmunk középrétegeit. Az értelmi proletárság minden téren aggasztó mérveket ölt. A tudomány, ész és szellem munkásai a művelt kulturállamokban a társadalom és nemzet díszét, koloritját képezik. Nálunk ellenben kiegészítik azt a sötét képet, melyet már évek óta nyújt társadalmunk pusztulása. Társadalmunk még mindig hatalmas és büszke fa, melynek koronáját még nem törhetik le a viharok. Külső kérge még erős, de belseje rothadt, vagy rothadóban van. Ha e rothadás tovább tart s átveszi a büszke fa derekát, még a könnyebb légáramlat is katasztrófát idézhet elő.

Mi az oka e sajátos jelenségnek? Nem-e a többség a hibás, aki szemet huny a súlydús urak és hölgyek pusztításának. Mert azt tagadni csak nem fogja senki, de belátja, hogy mily veszélyes e kór, a mely egyes szalonjaink levegőjét megfertőztette, kicsapott az utcára, bevonult a báltermekbe s elretentő példaképpen ott lebeg az asszonyok, a leányok szeme előtt. De vajlon — kérdem — nem tapad-e abból a szennyből egy kevés mindazokra az asszonyokra is, akik e bestiákkal szóba állanak, kezdet fognak, mert ne feledjék, uraim, Hamlet azt a nagy mondását: légy oly szűz, mint a jég s oly fehér, mint a hó, még sem szabadulhatsz a rágalom nyelvtől. Nem elég az, ha mi magunkban véleményt alkotunk ezekről a hölgyekről s értékük szerint becsüljük, de bele kell vinnünk a *mozgalomba az egész társaságot*, hogy ezektől a fekélyektől megtisztítsa magát, ment legyen a szennyből, amely — bár hogyan is védekezik — ruhájához tapad s talán még gyanura is ad alkalmat, mert *madarat tolláról*...

Általános nagy érdek, hogy társadalmunkban a dekadens erkölcsök ne terjedjenek és ne kezdje ki a többi tíz, száz, vagy ezer nő becsületbeli biztonságát! Ne térjünk át e fölött napirendre, ne fumi-gáljuk, kevesbeljük a dolgot. Az asszony az emberi élet szebbik fele. Ne feledjük, hogy a nő anyánk, feleségünk, jegyesünk és testvérünk. És ha a nő becsülete van kisebbitve az ilyenekeli érintkezés által, ugy a férfiak erkölcsi épsége, egészsége is veszélyben van.

A kapaszkodás, a gög, az osztály elítélet, a modern léha élet, hogy mily borzasztóan romboló hatással van társadalmunkra, azt szomorúan kell tapasztalnuunk. A társaságbeli hölgyek közül egy páran, hogy milyen botrányos és botrányosan üzik aljas műveleteiket, az ember elborzad s hogy eddig nem történt semmi különösebb mozgalom, annak tulajdonítható, hogy a szemünk már megszokta. Más helyen talán a rendőrség akadályozná meg, ha a férfiaknak nem volna elég bátorságuk, erélyük hozzá, mert akik végtére is ennek szemet hunynak — azok az általános női méltóságot és becsületet csak anynyira acceptálják!

III.

... Az ujjabb boxer-lázadók fölmerülése, kikkel a császári katonaság karöltve rombol, pusztít, fölöttébb gyanussá teszi a közönség magatartását, a mely lemondóan nyugszik bele a dolgok folyásába és áhítattal várja az erősek intervenczióját...

(-k.)

Székelyföldi nyomoruságok.

Közelebről olvastam az országgyűlési tudósítások folyamán, hogy Györfy Gyula országos képviselő meginterpellálta a kormányt a közbirtokosságok tulajdonát képező közös erdők használata és kezelése tárgyában és követeli, hogy miután a tulajdonosok azokat az arányosítás folytán felosztatták, kiki a

saját illetőségét ezen osztály révén magára telekönyvezette és birtokába vette, azt szabadon használhassa.

Kijelentem, hogy Györfy Gyula képviselőnek régi barátja és tisztelője voltam és vagyok. Ő egyike azoknak a kevés székelyföldi képviselőknak, kik tehetség, tanulmány és szónoki erővel megáldva, a képviselő átlagos színvonalán felül emelkednek; sőt mint katolikus ember megbotránkoztam azon, hogy a néppárt vezérférfiai nem átalották éppen a Györfy Gyula választókerületét teljes kudarczczal megháborogni; éppen annak a képviselőnek választókerületét, ki az erdélyrészi r. katolikusok statusgyűlésén Ugron Gáborral egyetemben az önkormányzati életnek egyik legerősebb és legérdemesebb oszlopa.

Mindazon elismerésem dacára egyes konkrét esetektől eltekintve, általában Györfy Gyula képviselő interpellációjának jogosultságát és időszerűségét el nem ismerhetem.

Ugy látszik, Györfy Gyula képviselő urnak, ki már huzamos idő óta nem lakik a Székelyföldön, hanem állandóan Budapesten tartózkodik, nincsen tudomása arról az egész székely fajtönkretevéző üzelmekről, melyek a nagyterjedelmű székelyföldi köz-erdők és közlegelők arányosításánál felburjánzottak. Ha erről az egész néptömeget koldusbotra juttató üzelmekről csak halvány ismerete lett volna, felteszem róla, kinek bizonyára székely szive van, hogy interpellációját arra a határozott követelésre irányította volna, hogy a Székelyföldön az arányosítási és birtokrendezési törvényeknek további végrehajtásai azonnal felfüggesztessenek, Udvarhely-, Csik- és Háromszék megyékbe szakközégek küldessenek ki, kik a helyszínen tanulmányozzák ennek az erdélyi részekben fajfenntartó magyar elemnek végleges kifosztását eredményező bajok okait, hogy azok orvoslása iránt a törvényhozás sürgősen intézkedhessék.

Hisz Györfy Gyula is velem együtt székely lévén, ismeri a székely nép észjárását, mely különösen az „enyém és tiéd“ kérdésében elég leleményes és ha kell erőszakos is egy a helyi viszonyoknak meg nem felelő törvény kijátszására.

Szomorú élőpélda erre a regále-váltásról megalkotott törvény végrehajtása itt a Székelyföldön. Milliókra menő értékek pocskoltattak el azzal, hogy a regále-váltás tőke felosztattott. A megváltást megelőzőleg a korcsmák jövedelme átlaga székelyföldi községek szükségleteinek fedezésére fordított, kivéven a csak szórványosan előforduló földesuri korcsmajogok jövedelmét. Ez a közvagyon el lett tékozva, idegenek megvették és a székely birtokosnak jutott abból átlag 5-10 forint, melylyel egy pár csizmát vett, ha meg nem itta; de a községi pótdadók azóta 100 százalékkal emelkedtek, mert a haladás és a közigazgatás fejlődése a község polgáraitól a kiadások folytonos szaporodását kegyetlenül megkövetelte.

Én már akkor is harcoltam a közvagyonnak elpredálása ellen, de a káros áramlatnak ellentállani lehetetlen volt. A törvényhozásban is megvolt a hiba, mert habár előre láthatta, hogy a modern fejlődés a községektől fokozott áldozatokat fog követelni, nem gondoskodott arról, hogy regále-váltásgatókének kamatai, miként addig történt, ugy jövőre is a község szükségleteinek fedezetére fordíttassék, hanem megengedte, hogy azok felosztassanak és elpredáltassanak.

Hát mi történt a székely katonaság tulajdonát képező „lóbeszerzési alapok“-kal? hát azok is felosztattak és elpocskoltattak, mert ez is a két-ág katonaság családjainak tulajdona volt. Szóval, mióta alkotmányunkat és szabadságunkat visszakaptuk, ez a mostani nemzedék minden közvagyon, melyet őseink megkimélték, megtartottak és megvédelmezték, felosztatta és elpredálta és hogy a székelység tömegének teljes elszegényedése befejeztessék, megkezdődött a több 100 millió értékét képviselő köz-erdőknek és közlegelőknek is elpredálása és elvesztegetése.

Lássunk csak egy pár esetet. Udvarhely megyében H.-Almás nagyközség székely népessége testi és értelmi fejlődése, rendszeretete, törvénytisztelete, gazdasági berendezése és építkezés tekintetében is mostanig a törvényhatóság mintaközsége volt. Ennek a tiszta székely községnek van körülbelül 24.000 kat. hold terjedelmű határa, melyből mintegy 8000 kat. hold művelés alatt álló határa tagosítás alá vétetett, a tagosító mérnök megkezdte a munkát. Minthogy évés közben szokott megjönni az étvágy, elhatározott, hogy ezzel az alkalommal a mintegy 16.000 holdra rugó közhelyek (erdők és legelők) is arányosíttassanak és a tagosító mérnök a tagosítás magas kulcsa alapján az arányosítás keresztülvitelével is

megbízott. A költségvetés szerint csak a működő mérnök díja 39.000 forint, vagyis 78.000 koronára emelkedett.

Ha már a tagosításnak és arányosításnak a mérnök díján kívül a többi költségei is, u. m.: bírósági kiszállásoknak, becső és osztályozó bizottságoknak, ügyvédeknek stb. költségei is számításba vétetnek, ennek az eddig virágzott községnek birtokrendezése emberi számítás szerint 100,000 kor. fog kerülni. Mikor ez a virágzott község lakossága ezt a 100,000 koronára rugó költséget ki fogja izzadni, akkor annak egész lakossága a mai nehéz megélhetési viszonyok között el fog szegényedni. Igaz, hogy a birtokrendezés megtörtént, de a lakosság tönkrement; és ennek a virágzó községnek a vagyona idegen, jött ment embereknek, uzsorásoknak és néhány erőszakos élelmes embernek kezébe kerül. No az ilyen birtokrendezésből nem kérünk. Ott van Háromszék megyében „Nyén” község. Ebben 1871—2. években az arányosítás a közterdők és legelők nézve megkezdett és végre is hajtatott. Ez alkalommal az urbérességet vesztett volt földesurak, a volt urbéressek és azok, akik a közhelyekből legalább 100 holdat birtak, arányrészeiket kikapták, a többi kisbirtokosok közösségben maradtak. Később, 1881. évben a művelés alatti három határban, u. m. ugar, tavaszi és őszhatárban is a tagosítás keresztülvitetett és befejeztetett. Jelenleg azonban a már arányosított erdők- és legelőkben, úgy a tagosítás, mint az arányosítás folytatása elrendeltetett, mert egyeseknek időközben sikerült a közhelyekből 100 holdat meghaladó arányrészt összevásárolni, ezek az arányosítás tovább fejlesztését, másik pedig a már arányosított erdők- és legelőkben fekvő kaszálóknak és erdőknek tagosítását kérték. A kir. törvényszék úgy az arányosítás folytatását, mint a már egyszer arányosított erdők és legelők tagosítását elrendelte. Ez lehetetlen állapotokat idézett elő, mert az arányosítási törvényben világosan benne van, hogy a 100 holdon alóli kisbirtokosok *állandó* közösségben maradnak; arról pedig, hogy a már arányosított közterdők és legelők is tagosítottassanak, a törvény seholy nem rendelkezik.

A bírósági eljárás a tagosítás és arányosítások folyamán törvényellenes állapotokat idézett elő. Maga a királyi kuria is egyes konkrét esetekben helyt adott az arányosítások további fejlesztésének és folytatásának, de nem teljes ülésben és így ezen határozatok a döntvény kötelező erejével nem bírnak. Ez a törvényellenes bírói gyakorlat megszüntette az arányosítási törvény azon alapelvét, hogy a 100 holdon alóli kisbirtokosok *állandó* közösségben maradjanak; ez a körülmény a kisbirtokosok nagy tömegének kifosztására adott kedvező alkalmat. Ebben az állapotban gyökerezik az a szomorú jelenség, hogy egyes hatalmasabb emberek, teljesen idegen uzsorások összeharásolják a közösségben maradt kisbirtokosok arányrészeit és a tömeget koldusbotra juttatják.

De lássuk mik történnék Háromszék megye Zágony községében is, hol 5—6000 lakos van és hol vannak urbérséget vesztett volt földesurak, volt urbéressek, és kétágú székelykatonaság utódai. Ennek a nagy községnek van körülbelül 50.000 k. hold területi erdősege és legelője. Kétségtelen adatok igazolják, hogy ezen nagy területű közhelyeknek igen tekintélyes része, a politikai község és nem a közbirtokosság tulajdonát képezte. 1859. évben jogerős ítélettel kimondatott, hogy a székely birtokosok közterdője és legelője, ökörtılalmasak, lóköltő helyek, itatóhelyek és addig fajzásra és legelésre közösen használt helyek fel nem oszthatók és a politikai község tulajdonát képezik. Kétségtelenné teszi ezt az a tény is, hogy az 1880-as években Zágony község képviselő testülete — 78.000 forintért egy nagy területű „Nagy-Bota” nevezetű erdőseget *Oláhország*-nak eladta és ez a terület Magyarország testéből kiszakított.

Később ezen nagyközség összes közterdői és legelői a közbirtokosságra telekkönyvvezetett és azokban most folyamatba tétettek az arányosítások és felosztások. Természetes, hogy ez a művelet itt is alkalmul szolgált arra, hogy a kisbirtokosoktól az arányrészek elharásoltassanak és a nagy tömeg kifosztassék. Társulatok alakultak, melyek legalább is 100 holdat meghaladó arányrészeket egy birtokos nevére telekkönyveztek, hogy a közösségből szabaduljanak és később a kiszakított területeket egymás között feloszthassák. A királyi kuriának 1900. évi május 29-én 27. urb. sz. a. kelt jogerős ítéletében világosan el van ismervé, hogy az arányosítási törvény kijátszására alakult ilyen társulatok nevezett

községben megvannak és azokat jogosult érdekeszvetkezeteknek nevezi meg. Ezen kuriai ítélet azt is elrendeli az alsóbb bírósági ítélet módosításával, hogy a volt urbéresseknek olyan erdő adassék, hol eszközfa és épületfa van, mert azok élvezetére 1848. előtt is jogosítva voltak, és a részükre kiadati tervezett területeken az nincsen; ez okból új elhelyezkedési tervet rendel el. A működő mérnök új tervet készített és ebben a volt urbéressek nem ott hol kérték és a kuria is megengedte, hanem teljesen lehasznált ciheres és borsika fenyűvel beültetett legelő területeket jelölt ki a volt urbéressek részére. Az egy millió összeget megérő ép erdőkből mit sem fognak a működő mérnök terve szerint az urbéressek kapni. No de ez a terv még nem jogerős. Elég volt mostanra és nem folytatom ezuttal tovább a székelyföldi nyomorúságok történetét. **Egy székely.**

Ujdonságok.

A miniszterelnök üdvözlése. Széll Kálmán miniszterelnökhöz az oklándi kerület választó polgársága Heltai Ferenc országgyűlési képviselő beszámolója alkalmával üdvözlő táviratot intézett, melyre a miniszterelnök következő távirattal válaszolt:

„Pál Ferenc unitárius lelkész urnak, Oklánd.

Az oklándi választó község nevében hozzám intézett üdvözlő fogadja legmelegebb köszönetemet és kérem azt elvtársaival is közölni. Bizalmuk és ragaszkodásuk kifejezése igen jól esett. Öszinte megelégedéssel értesülök, hogy lelkesedéssel csatlakoznak programom vezéreszméihez és ezeknek megvalósításánál számítok hazafias közreműködésükre. Széll.”

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete holnap, 12-én délelőtt 9 órakor közgyűlést tart, a mikor a jövő költségvetés is tárgyalva lesz.

Halálozás. Egy fiatal asszony halt meg ismét. Alig két éve, hogy bekötötték a fejét s most ott fekszik a ravatalon. Életerős, vidám asszony volt, a midőn jött a pusztító kór, az emberiség legnagyobb réme s egy néhány hét alatt learatta a maga számára. Ifj. *Dragomán* Domokosné szül. *Slosser* Janka folyó hó 9-én megszünt élni. A jó feleség, édes anya, példás gyermek temetése ma délután 3 órakor lesz az ev. ref. vallás szertartása szerint a róm. kath. temetőbe. Halálát férje ifj. *Dragomán* Domokos, gyermeke *Gerő*, ugyszintén szülői és rokonai siratják.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Tamás* Eálint jogszigorlót a helybeli pü. igazgatósághoz fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

A képviselőválasztó jogosultak fuvardija. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága április hó 19-én tartott közgyűlésében tárgyalta és állapította meg a képviselőválasztó jogosultak fuvardiját. A közlekedési viszonyok és uttavolság figyelembevételével kilométerenként átlag 20 fillért számítva, minden egyes községre nézve külön-külön 2—7 korona kikerekített összegben állapított meg. A szabályrendelet közelebről érkezett vissza a minisztortól, ahol semmi módosítást sem tettek rajta.

A város költségvetését tudvalevőleg a legutóbbi közgyűlés napirendéről azzal a megokolással vették le, hogy annak szanalására egy nagyobb bizottságot küldenek ki, amelyik azt a tanácsal egyetemben tárgyalja s hű reális képét adja a városi állapotoknak az evégett ismételt összehívandó közgyűlésen. Az értekezleten a képviselőtestületi tagok közül igen számosan jelentek meg s a kérdés csakugyan beható tanulmányozás tárgyává tétetett, amennyiben a már kibocsátott költségvetést a szó szoros értelmében szétszedték s tételeként állapították meg azok reális voltát s így is csak éppen az új befektetéseknél eszközölhetek azon változtatást. Két javaslat lesz az összehívandó közgyűlés elé terjesztve. Az egyik szerint minden új befektetést mellözve, az összes adósság 36544 kor. 05 fillérben állapított meg, amely összegbe az aszfalt munkálatok egy tized része is befoglaltatik. Ezzel a tervvel szükségeltetik 22863-16 korona, amely ca. 30% pótdónak felel meg, természetesen amelyhez még a 18% iskolai pótdó járul; összesen tehát 48%. A másik terv szerint a költségvetésbe felveendő lenne a vagóhid, katonai baráka, községi iskola s természetesen a fenálló adósságok, amelyekre 359891 kor. 06 fillér szükségeltetik. Ennek fedezésére lenne fordítva a 300 koronás italmérsi kártalanítási kötvény s azonfelül megmaradó hiány 28712 kor. 93 f. teszen ki, amely 35% és 18%, összesen 53%-os pótdónak felel meg. A tanács a költségvetés kere-

tébe a tisztviselők méltányos és immár elkerülhetlenné vált fizetésemelését is felvette. Az értekezleten e fölött újra nagy szóáradat indult meg s javaslatba hozatott, hogy csak az öt első tisztviselő fizetése emeltesék, amelyet el is fogadtak. Nem helyeseltük a bizottságnak azt az eljárását, amelyet a város tisztviselőivel szemben minden egyes felmerülő alkalommal tanusit. A tisztviselők, hogy mennyire vannak munkával megterhelve, azt igen jól tudjuk s tudjuk azt is, hogy a rájuk bízott munkának meg is felelnek, amit igen valószínűleg a jobb jövő reményében tesznek. Csakhogy a reménybeli csalódásnak meg vannak a maga káros következményei: az elfásultság, a közöny, a munkakedv természetesen hanyatlása. A bizottság javaslata a közgyűlés elé kerül. Nagy a reményünk, hogy a képviselőtestület tul fog emelkedni a szűkkeblűségen s ha fáradságtalan, lelkiismeretes munkát kíván embereitől, a megfelelő dotációt is kész megadni s városunk nem kardinális (?) tisztviselőit is megfelelő, méltányos fizetésben fogja részesíteni. Ez helyes, méltányos, igazságos.

Tartalékos tisztjek jelentkezése. Hétfőn, 5-én változatos képe volt városunk utcáinak. Léptenyomon egyenruhás civilekkel találkoztak a járókelők. Ekkor volt ugyanis a tartalékos tisztjeknek a jelentkezési napjuk. A jelentkezés 9 órakor kezdődött a kaszárnya egyik nagyobb szobájában. A bizottság elnöke *Metzner* őrnagy volt, aki igen lendületes beszéddel üdvözölte a megjelenteket, ami azokra kétségtelenül jó benyomást tett.

Polgármester jelölés. A polgármesteri szék tudvalevőleg ez évben megürül. Hogy ez minálunk e városban, mit jelent, azt igen nagyon jól tudják mindazok, akik a közélet eseményeit figyelemmel kísérik vagy abban benne élnek. A polgármesteri állás városunkban semmi esetre sem irigylendő, amit eklatánsul bizonyít az a körülmény, hogy a betöltése körüli utazások már ide s tova egy fél éve, hogy foglalkoztatják a kedélyeket. Csendesen folynak a személyekbeni választások, a kínálások, a visszautasítások s az események árnyékába senki tisztán be nem látott. Azonban mindnyájan tudatában vannak, hogy a pártoskodás tüze nem fog kigyulni, nem borul lángba a társadalom, mert szükségét érzi a békének, nyugalomnak e város mingen polgára. Megszünt már az idegenkedés, a visszavonulás, amely igen sok esetben a legnagyobb munkaerőt kötötte le s kipusztult — akarjuk hinni — a tengernyi rágalom, hatalmi féltékenység, gyanúsítás, amely egyik legnagyobb szerencsétlenségét idézte elő mindig ennek a városnak. A városi elemek békés megalakulásának tulajdonítható az az eredmény is, a mely végtére a sok huza-vona után, az illetékes körök jóakaratu beleegyezése mellett, *Szakács* Zoltán szolgabíró személyében megállapodott, aki a több oldalról jövő kérésre — mint értesülünk — hajlandó e fontos tisztelet elvállalni. A jelölés mellett mondhatni az egész képviselőtestület van s azt a polgárság körében is szívesen veszik, így tehát ez megsemmisít minden legendakört, amelyet ez állás körül szöttek s a mely csak természetes folyamánya minden olyan mozzanatnak, amikor egy-egy jelentős állás a viszonyok következtében betöltésre kerül. *Szakács* Zoltán fiatal, munkabíró, tenni vágyó ember, aki praxisát a közigazgatás terén szerezte s boldogulását attól várja, reméli. A képviselőtestület választását csak helyeselni lehet, hogy végtére is e város szülöttei közül tudta megtalálni azt a komoly fiatal embert, akinek kellő energiája, tudása biztosíték arra, hogy e város gazdasági, kulturális érdekeit minden nehézségek között is megtudja védelmezni, tudja biztosítani.

Szent Imre ünnepély. A r. kath. főgimnázium és finevelő intézet védő szentjének Szent Imrének tiszteletére nov. hó 5-én délelőtt pompásan sikerült ünnepélyt rendezett, amelyen diszes és előkelő község volt jelen. A műsort az ifjuság vegyes ének-kóra nyitotta meg, amely után *Csató* Ernő 8. o. t. tartott ünnepi beszédet. Azután az egyes piécek így következtek: Népdalegyveleg, *Vajda* Emiltől, eladta az ifjuság zenekara. „Boldogság” *Lázár* Miklóstól, szavalta *Biró* Sándor 7. o. t. *Liszt* Ferencz „II. magyar rhapsodiá”-ját előadták zongorán *Róbert* Emil és *Széll* Kálmán 8. o. t. *Jócsik* Jónás *Tompa* Mihálytól, szavalta *Diemár* Kálmán 6. o. t. Kurucz nótát énekelt az ifjuság ének-kara. „A holt költő szerelme”. (melodráma) szavalta *Podhráczky* Fereacz, zongorával kísérté *Róbert* Emil, hegedűvel *István* János 8. o. t. A pompásan sikerült ünnepélyt az ifjuság zenekara által előadott induló zárta be.

A Nőegylet fillérestéelyei sorozatát tegnap este kezdette meg. A műsort Fodor Boldizsár szavalata, Varró Berta zongorajátéka és egy tabló, Diána vadászata, melyet Harmath Ödön rendezett, töltötték be.

Vármegyei muzeum. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága június 16-án tartott r. közgyűlésében dr. Damokos Andort megbizta, hogy tegye tanulmány tárgyává azt, hogy nem volna-e lehetséges egy vármegyei muzeum létesítésével kapcsolatban egy történelmi és régészeti társulatot itt városunkban alakítani. Ez ügyben dr. Damokos egy előleges értekezletet hívott egybe 15-ikének délutáni 3 órájára a vármegyeház kistermébe.

A magyar Brehm már az eddig kiadott két füzettel is érdeklődést keltett s ezt az érdeklődést biztonnal fokozni fogja a most megjelent harmadik füzet is. Azok a részletek, amelyek a majmoknak az emberekkel szemben való viselkedését tárgyzák, feltétlenül mindenkit megkapnak és miután a művekben az ilyen részek tulnyomóan nagyszámúak, hát általános érdeklődésre tarthatnak számot. „Az állatok világá”-ból minden héten egy füzet kerül a könyvpiazcra, s a füzetek ára 80—80 fillér.

Udvarhelyvármegye közgyűlése. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt lanya érdeklődés mellett egy rövid kétórás rendkívüli közgyűlést tartott. A kormányrendeletek során Darányi miniszternek a törvényhatóság feliratára adott köszönő válaszát, melyet annak idején közöltünk volt, örömmel tudomásul vették. Ugron János indítványára Széll Ignác belügyi államtitkárt 30 éves szolgálatai évfordulója alkalmából feliratilag üdvözlők. A Budvári emlékoszlop pénzkészletét a monographia megírásának költségeire fordítják, míg Hargita Nándornak ez ügyben beadott kérését figyelmen kívül hagyták. A járási szolgabírói hivatalok butorzatára szükséges 900 kor. segélyt belügyminiszteri póttjavalmazás útján kívánják fedezni. A jövő évi megyei virilisták névsorát tudomásul vették. Székelyudvarhely város képviselőtestületének azon határozatát, hogy a város neve „Székelyudvarhely”-ben állapíttassék meg, helyeslőleg tudomásul vették. Székelyudvarhely város képviselőtestületének a Tűzoltó-egylet folyó évi költségvetése tárgyában hozott határozata s ez ellen Gyarmathy Dezső által beadott felelkezés hozott egy kis elevevényt az egyhangu tárgyalásra. Ugyanis Bod Károly igyekezett megvilágítani azokat az állapotokat, amelyek a városnál történnek a pénzkézelést illetően, amennyiben az egyes előirányzott összegek rendszerint más célra fordíttatnak. Az állandó választmány azon határozatát, melylyel az ügyet a városnak visszaküldeni javasolja, elfogadásra ajánlta. E tárgy mellett többen szólaltak fel s végeredményben az ál. val. javaslatát fogadták el. Székesfehérvár város átiratára a törvényhatóság a Vörösmarty szoborra, koszorúmegváltás czimen 50 koronát szavazott meg. Ugron János biz. tagnak kimerítően megindokolt azon indítványára, hogy a mezőgazd. bizottságnak előadónul egy ez ügyekben teljesen jártas egyén választassék s ez állás rendszeresítessék, a bizottság a minisztertől ezt engedélyezni kéri s évi fizetésül 2000 koronát kér. A tárgysorozat 31 pontból állott, amelynek nagy részét községi ügyek számadásai képezték. A gyűlés még 12 óra előtt véget ért. A hitelesítő közgyűlés 13-án d. u. 4 órakor lesz.

Színház. A Fekete Béla társulata pénteken vonult be városunkba s tanyáját a Budapest szálló nagytermében ütötte fel, a mely milióbe csak nagy nehezen illeszkedik be a szinpad dekorációja, melyet az idő vasfoga ugyancsak megviselt. Általános elégedetlenséget szült az az eljárás, amelyet a bérlőkkel szemben tanusítottak, amennyiben a legutolsó bérlőket nagyobb kedvezményben részesítették, ugyanarra, hogy azok székeit a tervtől eltérőleg, a kiválasztott helyekre tették s így állott elő az az anomália, hogy az elsősorban bérlők második, sőt harmadik sorba kerültek. Hisszük, hogy a zugulódókat sietnek kiengesztelni s székeiket az első tervszerint állítják be. Első bemutató előadásul, telt ház mellett a *Diplomás kisasszonyok* ment, határozottan sima, jól összevágó játékkal. *Jászay Olga* dr. Faragó M. szerepét igen élénken, sok kedvességgel játszotta. *Fekete Béla* (Lipkai) természetes humorával nyerte meg ujjalag a közönség osztatlan tetszését. A többi szereplők is általában, egy s más fogyatékoságot leszámítva, jól megállták helyüket. — Ma *Thury Mariska* első felléptével Géczy *Lészámolás* népsziműve kerül szinre.

A tanítóképző intézeti növendékek találkájáról a következő tudósítás számol be: T. szerkesztő

ur! Nevezetes ünnepélynek volt székhelye Keresztur nagyközsége e hó 7. és 8-án. Összegyűltek e napra az intézet főállása óta, tehát 30 év óta ott képesítést nyert tanítók, hogy élvezhessék a viszontlátás örömeit s valamelyes alakban hálájukat is kifejezzék az „Alma Mater” iránt. Igaz ugyan, hogy az intézet ez időszertani tanárai közül egy pár — érthetetlen okból — megakarták akadályozni az összejövetel sikerülését, hiszen még a lapokban is nyilatkozatféle jelent meg, hogy az intézet nem ünnepel, de az ünnepele e lapban is közzétett program szerint igen szépen sikerült. Első nap, 7-én d. e. 9 órakor mind a három felekezet templomában ünneplés isteni tisztelet volt, hol megjelentek az odatartozók, hogy hálájukat a gondviselő előtt is bemutassák. Templomozás után az intézet tornacsarnoka szorongásig megtelt, hogy meghallgassák a rendező bizottság elnökének üdvözlését, mely után Felméri Albert kolozsvári tanítóképző intézeti tanár tartotta meg gyönyörű alkalmi beszédét. Erre Borbély igazgató válaszolt igen szépen. József János firtosváraljai tanító hangulatteljes alkalmi költeményét szavalta el és úgy az ünnepele kezdetén, mint végén a képzőintézet jelenlegi növendékei énekeltek. Innen az egész tanítóság kivonult a temetőbe, hol az elhunyt tanárok sírjánál beszédet mondott és koszorút helyezett a sírra: Horváth Gyulánál Derzi Domokos ujtordai, Bartha Dénesnél Gyerkes Mihály sz. udvarhelyi és a Felméri Mózesnél Czirmay József f. rákosi tanító. Következett a bankett, melyen 150—170-en vettek részt. Természetes, hogy szebbnél szebb felköszöntőkben nem volt hiány. Este meg a hangversenyre gyűlt össze a közönség vagy talán annak csak egy része, mert már 7 órakor lehetetlen volt egy talpalatnyi helyet is kapni, olyan szorongásig megtelt a tornacsarnok, hogy a későn jövő szereplők közül hármat az ablakon kellett beengedni, különben künn rekedt volna. A hangverseny minden száma a legszebben sikerült, de erről és a másnapi közgyűlésről szerkesztő ur szíves engedelmevel majd a jövő számban számolok be, lévén különben még az egész ünnepelelyről és az ott szerzett más irányu tapasztalatokról is észvevelem, megjegyzésem. Addig is maradtam a szerkesztő urnak szíves üdvözléssel hiva *Rf.*

Ipárosok fillérestéelye. A polgári önk. egyelet, tekintettel a mai napon tartandó Tréfás Dalestélyre, holnap nem tart estélyt.

A tréfás dalestély, amely általános érdeklődés tárgyát képezi, ma este lesz. A délután folyamán a várost a polgári zenekar járja be, hogy ismételtén felhívja a figyelmet az este iránt, amelynek sikere elé a rendezőség nagy reményekkel tekint. Igen valószínű az előjelekből ítélve, hogy a hozzáfűzött várakozásnak az meg is felel, mivel a közönség — tekintve a jutányos belépti díjakat is — ott nagyszámban jelenik meg.

Székelyudvarhely város virilistái. Városunk képviselőtestülete m. hó 24-én tartott közgyűlésében a jövő 1901. évre összeállított virilisek névsorát tudomásul vette azonban azt megfellebbezték. A névsor a következő: Ugron Ákos (3062-72), Szabó Albert, dr. Török Albert, Florián Bogdán, Teichner Jakab, Gál János, Gyarmathy Ferencz, Szöllösi Samu, Szabó Ferencz, Sámson Lajos, Embery Árpád, dr. Válcsik Ferencz, dr. Lengyel József, dr. Soly-mossy Lajos, Boros Károly, Kassay F. Ignác, dr. Simó Balázs, Koncz Ármán, Jánosy Gyula, Pálffy Károly, Ref. koll.: Gönczi Lajos, Jung-Cseke Lajos, Szenti Bálint, Fernengel Gyula, Gyertyánffy Gábor, dr. Kovács Mór, Kassay F. Ákos, László Domokos, Csanády Zsolt, Ref. egyház: Bedő Ferencz. Póttagok: Müller Károly, Haberstumpf Károly, Perszián János, Szenkovits János, dr. Mezei Ödön, Becsek Aladár, dr. Ráczkó Samu.

Nőegyleti közgyűlés. A székelyudvarhelyi jótékony nőegylet ma délután 3 órakor a vármegyeház kistermében a választmány által módosított alapszabályok elfogadása és megerősítésre a nagymélt. miniszteriumhoz leendő felterjesztése végett rendkívüli közgyűlést tart.

A Korcsolya-egylet közgyűlése. A Korcsolya-egylet f. hó 4-ére összehívott évi rendes közgyűlése, mivel a tagok az alapszabályokban megállapított számban nem jelentek meg, nem volt megtartható. Az újabb gyűlés ma délelőtt 11 órára van összehíva az elnök irodájába, amidőn az, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes.

Pártoljuk a hazai ipart. Tudvalevőleg Erdély egyetlen likőr-gyára a kolozsvári *Szilágyi* Eleonora-féle. A gyár kiváló finom készítményeiért az összes külföldi kiállításokon érmelet nyert, ami annak

versenyképessége mellett tesz bizonyosságot. A pompás likőrök és krémek az elsőrendű fűszer- és csemege-üzletekben gyári áron kaphatók.

Boritaladó és husfogyasztási jog árlejtése. A székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság a napokban bocsátotta ki 19 udvarhelyi és 19 csikmegyei községre nézve a boritaladó és husfogyasztási adóbeszedési árverési hirdetményét. Árverezni szándékozik az árverést megelőzőleg a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban bánatpénzül letenni kötelesek. Írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, amelyek a pénzügyigazgatóság főnökének átadandók. Az árverezés megkezdése után írásbeli ajánlatok nem fogadhatók el. Bérlők, az általuk bérbevett községekben, a bérlet tartamára egy-egy italméresi engedélyre tarthatnak igényt. A bérlet tartama 1901. január 1-től 1901. december 31-ig. Az árverezés ideje *folyó hó 23—24.* A részletek úgy a pénzügyigazgatóságnál, mint a kerülethez tartozó pénzügyőri biztosságnál megtehetőek.

Törvény a közigazgatás egyszerűsítéséről. Széll Kálmán már említett javaslatának a vármegyei közigazgatásnak egyszerűsítése lesz a tulajdonképeni és főtárgya. A javaslat főbb alapelvei a következők: a) Kihágási, rendőri és némely közigazgatási ügyekben a hatáskörök szétesztása mellett a fórumoknak lehető egységesítése. b) A jogorvoslatoknak egységes alapon való rendezése. c) A kézbesítési ügyek gyorsítása. d) Felhatalmazás arra, hogy a miniszter egységes alapon rendezhesse a kihágási pénzbüntetéseket nyilvántartását és elszámolását. e) Az összes vármegyei pénzkézelésnek a postatakarékpénztár igénybe vevésével és a csekk-rendszer alapján való szabályozása. f) A vármegyék járásaiban számvetői állások rendszeresítése.

Székelyegyesületi képes naptár és évkönyv az 1901-ik évre. A székely közönség legkedvesebb könyve, a Benedek Elek által szerkesztett Székelyegyesületi naptár és évkönyv megjelent. Évről-évre növekedik a könyv terjedelmében. Nem kevesebb, mint 200 oldal a most megjelent naptár-évkönyv s ezen a kétszáz oldalon egész tömege a szép, érdekes és tanulságos olvasmányoknak, hasznos tudnivalóknak, mintegy hetven képpel diszitve. És a székelyegyesület, hogy a legszegényebb ember is megszerezhesse ezt a hasznos könyvet, mindössze 30 krajczárért árusítja. Szóval nagybecsű, a székely embernek nélkülözhetetlen évkönyv ez, melynek kiadásával nagy áldozatot tesz a székely-egyesület s méltó arra, hogy azt mindenki megszerezze siessen.

Figyelmeztetünk a Török A. és Tsa bankház hirdetésére, a mely cég szolid, megbízható előnyöket biztosít vevőinek Megrendelések Budapest, Váci-körut 4/a sz. a. küldendők.

Csak 4 koronáért 200,000 korona nyerhető. Különösen kedvező nyereséi esélyeket nyújtanak az ő Felsége által engedélyezett új államsorsjáték sorsjegyei, minthogy 18,122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorsolásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezesség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy ily sorsjegyekre szóló megrendelések a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál (Budapest, Gizellatér, Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezett intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyizzük, hogy ez egyuttal az ország legnagyobb osztálysorsjegy elárúsító helye, mely a sorsjegy-vevőknek a legnagyobb előnyöket és biztonságot nyújtja.

HIVOTOLAS RÉSZ.

O molt hiten nem törtinte magát semmi, sopán sak ejd hejreigozítás o medjei hivotos loptól.

O hivotos ojság ojan is sínálto o hejbeli tözoltó ejdlet ejd lelepledzés, oztotot irván, hojd o tözoltok nemrégiben ösztivesztettek oz ü hotásköröket és töz heljett az egisz testölet o szomjoságokat oltotta az ejdleti pénztár ruvására, hojd ojdjonis oz ejdleti pénztárbul 153 koronát és 16 fillér elsörözték és eltökánoztak.

O tözoltok erre o nyájösságto o hivotos loptól tözbe jüttek mogokat, o hivotos ojság ozonban nem jötte magát tözbe, mert ő oz ilyen opró figyelmeztetisekkel o közirdek megovásó céljából oz edjesöletek elütt is népszerösigre okorjo mogát emelni.

O hivotos lop ejdjottol felhivto o tözoltóság fidjelmit ejd torátfalvi szomoro cikelyre, o mely szerint o szítás-keresztori járásbon o kutok mind kiszárodták mogokat, oz ödjet o vármejdje nojdérdemő füispánjának ojaljo szives fidjelmime.

Ez o kot ögy t. i. már kérvénygileg o füispán orhoz felterjesztett és o hivotos ojság jelenleg sopán sok egy szelid nyomást okorto o füispán oreságro jokorolni, hojd ü miltoságát megsörgeesse,

Ez nem is igen nojd.

O. v. t. h. o.

J a j e t e l e s z Z e l m a S z a l m i .

1363—1900.
vh. szám.

Árverési hirdetés.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó köz-hírré teszi, hogy sz.-udvarhelyi kir. bíróságnak V. 925/2—1900. polg. sz. végzése által sz.-udvarhelyi Papp Zakor Endrének, Gál Jánosnak, Gyertyánffy Jónás fiai cégnek, segesvári Teutsch József cégnek, képviselve dr. Válcsik Ferencz és dr. Kovács Mór ügyvéd által, zetelaki Goldstein Dániel és neje ellen 500 kor., 1200 kor., 370 kor., 581 kor. 16 fil., 489 kor. 31 fillér tőkék s járulékaik iránti ügyben, alpereseknél Zetelaka községben összesen 4673 kor. 46 fillérre becsült következő javai u. m.: *egyik alapjegyzőkönyvben*: háromezerszáz kiló különbféle vas- és még 3-tól 211. tétel alatti ingók, 212-től 460. tétel alatti künlevő követelések; *másik alapjegyzőkönyvben*: 1-től 70. tétel alatti üzleti ingók, Zetelakán alperesek Goldstein Dániel és neje házában 1900. évi november hó 16-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek elfognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni, fon kitüntetett mindenik végrehajtató részére kitűzöttnek jelentetik ki.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz.-udvarhelyt, 1900. nov. 6-án.

Biró Sándor, kir. végreh.

Szám 5272—1900.
tlkvi.

Hirdetés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtónak, ifj. Katona István végrehajtást szenvedő ellen 800 kor. s jár. kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó, szombatfalvi 465. sz. tjkv. A+1. rsz. ház és beltelek 1792 kor. kikiáltási árban az 1901. évi január hó 8-ik napján d. e. 9 órakor a székelyudvarhelyi telekkönyvi hivatalnál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek elfognak adatni.

A venni szándékozók a becsárnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverezés további feltételei a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1900. október hó 4-én.

Mihály,

kir. tvszéki egyes bír.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

az
„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon
az „Arany érem”-mel
kitüntetve.

KÉSZITI

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Gyertyánffy Gábornál.

Hirdetési bélyeget jul. hó 1-étől kezdve az egyes hírlap-hirdetéseket, falragaszokat után nem kell fizetni. Ez a nagy bélyegdíj volt az oka annak, hogy a közönségnél a hirdetés nem vált szokássá. Ezzel az ipari és kereskedelmi hirdetés céljaira főszerződés alapján a publicitáshoz hatalmas ereje, a mely megbecsülhetetlen szolgálatot tesz minden vállalkozónak. Az utcai hirdetések, falragaszok és reklámcsodulák után darabonként járó 2 és 4 filléres bélyegdíjak is el lettek törölve. Ajánljuk lapunk hirdetési rovatát, ugyisint könyvnyomdánkat izléses kiállítású falragaszok, reklámcsodulák elkészítésére a nagyközönség b figyelmébe. Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely.

100—300 forintig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által, biztos és becsületesen, tőke és risico nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok „Könnyű kereset” czímen Singer Cyula hirdetési irodájába, Budapest, V., Sziv-u. 56.

Az 1885. évi párisi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos és kiváló gyors hatásu köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhány szori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással:

1 kor., erősebb 2 kor. 40 fil.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban. Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA gyógyszerész

S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapesten:

Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor-gyógyszertár”-ban, Váci-körut 17.

Sz.-Udvarhelyen: Solymossy János és Sz.-Keresztúron: Lengyel Samu gyógyszerárakban.

Számítatlan köszönő és elismerő level. Bámúlhatos gyogyeredmények.

Nagy: Mond csak kérlek Balogh, vettél már magadnak egy osztá ysorsjegyet?

Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsésebb főáruda.

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede

Budapest, IV., Városház-u. 14.

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: Mi az a „jutalomdíj”?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeresemény

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a huzás után azonnal lakásomon van a huzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály huzása?

Nagy: Az már f. évi november 15. és 16-án van és 1/3 sorsjegy 12 kor., 1/2 sorsjegy 6 kor., 1/4 sorsjegy 3 kor., 1/8 sorsjegy 1.50. De nem ajánlatos sokáig késni, mert közel a huzás előtt szörnyű nagy nála a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal reidelek magamnak egy sorsjegyet

Bihari Ede

főelárusítónál

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Makulatura papiros métermázsánknál 7 forintért kiadóhivatalunkban eladó.

Szántó, Gábos, Ferencz és Koronkay

cipész-üzlete

SZÉKELYUDVARHELYTT, Piacz-tér (Reiner-ház mellett)

Uj cipész-üzlet!
Készcipő-raktár!

Szives tudomásul!

Tisztelettel hozzuk a m. t. közönség szives tudomására, hogy eddigi önálló cipészüzletünkkel felhagyva, a helyi piacon

Szántó, Gábos, Ferencz és Koronkay

cég alatt, a kor követelményeinek teljen megfelelő, uj társas

cipész-üzletet

nyitottunk. Előnyös összeköttetéseinknél fogva azon helyzetben vagyunk, hogy minden e szakmába vágó megrendeléseket kiváló csinnal, a legujabb divat szerint, különös gondot fordítva a kényelemre és tartósságra, jutányos árakkal vállalunk föl. A n. érd. közönség szives megrendeléseit kérve, bizalmát a magunk számára pontosan elkészített munkáinkkal kívánjuk biztosítani. Szives és tömeges megrendelést kérünk.

Hirdetés.

A méltóságos erdélyi róm. kath. státus az 1900. évi szeptember hó 20-án kelt 1716. számú rendeletével a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium épületén eszköz-lendő javítási munkákat 6728 kor. 24 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1900. évi december hó 4-ik napjának d. e. 10 órájára a helybeli róm. kath. főgimnázium igazgatói irodájában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig alulírt igazgató kezeihez annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek alulírt igazgató irodájában naponként megtekinthetők.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1900. évi november hó 3-án.

Soó Gáspár, igazgató.

Üzlethelyiség megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy m. hó 11-én a

Pilseni Sörarsnokok

Ős-forrás

üzlethelyiségét a Florián-házban megnyitottam.

A valódi világhírű Pilseni-sör egyedüli kimerési helye.

Továbbá valódi tisztán kezelt erdélyi hegyaljai borok; háziisan vezetett jó magyar konyha a legjutányosabb árban áll a n. é. közönség rendelkezésére. Ebéd, vacsorát abonement, házhoz hordva is adok a legolcsóbb árban.

Kiváló tisztelettel

Zonareggeli: SCHNEIDER G. A. Sándor István.

8 kr.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világiállításon az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában. Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és m. kir. honvédség egyedüli szállítója

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedük vonóval.

Gordonkák vonóval.

Nagybőgők vonóval.

Fuvolák.

Szárnykürtök.

Ősi magyar tárogató

szabadalmazva.

Czimbalmak.

Elpusztíthatlan, erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 frt.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fúvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési

feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

Községi dobok

a legjutányosabb árakban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika árjegyzék külön kérendő.

Magyarország legnagyobb

fúvó-, vonó- és ütő-hangszergyára

1.000,000 korona esetleg a legnagyobb nyeremény

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legnagyobb szerencsés esetben

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő!	Korona
1 jutalom	60000
1 nyerem. á	40000
1 " "	20000
2 " "	10000
1 " "	9000
1 " "	8000
1 " "	7000
2 " "	6000
1 " "	4000
5 " "	3000
1 " "	2500
7 " "	2000
3 " "	1500
31 " "	1000
67 " "	500
3 " "	300
432 " "	200
763 " "	100
1238 " "	50
90 " "	30
31700 " "	20
3900 " "	17
4900 " "	13
50 " "	10
3900 " "	8
2900 " "	4

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy kültöldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kibuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 150 korona.

egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3— „

egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „

egy egész (1) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul Megrendelések eredeti sorsjegyekre

f. év november hó 15-ig

kértünk hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TSA. BANKHÁZ

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Fiókbankházak:

IV., Muzeum-körút 11. — VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és félmillió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TSA. főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben { utánvételezni kérem. } A nem tetsző törlendő { postautalvánnyal küldöm }

Pontos cím

Téli menetrend.

Érvényes 1900. október 1-étől.

V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.
715			300	ind. Székely-Udvarhely érk.	150		620
731			316	Bikafalva	140		601
743			329	Bögöz	127		547
807			354	N.-Galambfalva	110		530
823			411	Bethfalva	1241		501
831			421	Székely-keresztur	1232		453
848			438	Ujszékely	1203		429
902			454	érk. Héjjasfalva ind.	1148		414
209			1025	Brassó		209	800
921			504	ind. Héjjasfalva érk.		1112	403
951	553	1140	532	Segesvár		1053	340
	654	101		érk. K.-Kapus ind.		945	213
	1	419		ind. K.-Kapus érk.		943	158
	656	125		érk. Kocsárd ind.		752	1054
	849	433		ind. M.-Vásárhely		1030	115
	1	1030		érk. Kocsárd érk.		750	1042
	854	443		ind. Kolozsvár		555	833
	1046	645		érk. Nagy-Várad		211	342
	231	1117		ind. Budapest ind.		915	830
	750	620					

Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.

Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 550 perczig, a perczeket jelző számjegyek aláhuzásával vannak kitüntetve.

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„Afroditin“

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-írja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjui üdeségét, ruganyos teltségét. A testbört bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a

„Stearoptinum“ laboratoriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-út 88. szám.

„STEAROPTINUM“

(Olaj-sebtapasz) Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zúzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, a mi ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában

Budapest, VII. ker., Mexikói-út 88. II. 25.